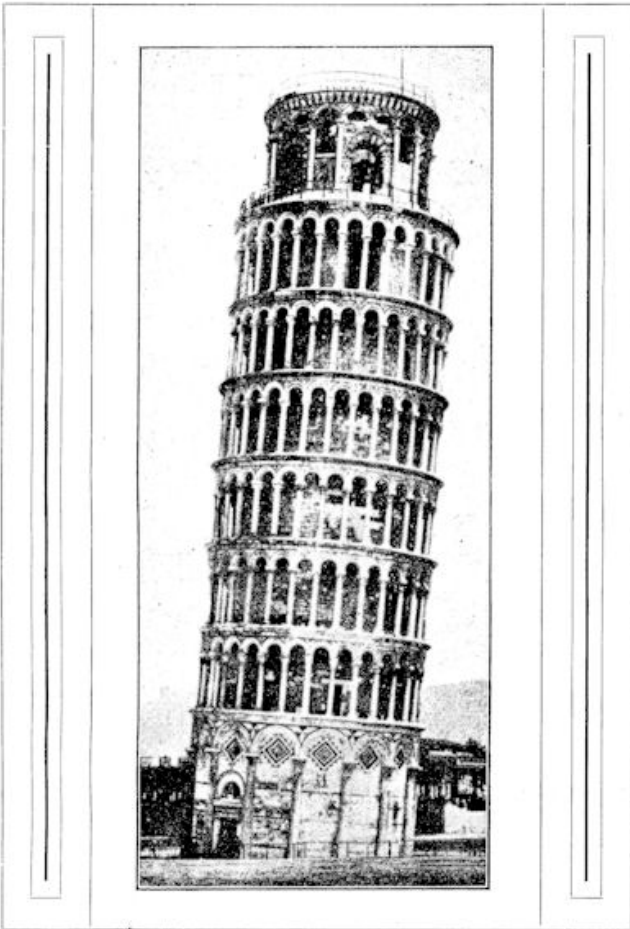


DE TOREN VAN PISA.

Hij zijn niet veel oude gebouwen, die zuiver loodrecht staan; de meeste hellen, goed gemeten, eenigszins over. In ons land zijn in dit opzicht o.a. merkwaardig de toren van de Oude Kerk in Delft, en de Oldehove te Leeuwarden, aan welke laatste een aardige legende verbonden is, om de scheefheid te verklaren. De meest beoemde onder de scheeve torens is echter die van Pisa in de Italiaansche provincie Toskane. Deze toren dagteekent uit de 13e eeuw, is gebouwd door een Duitscher, die Willem heette, en heeft een hoogte van 52 Meter. Hij



is volkomen rond, heeft acht verdiepingen, van welke zes door zuilengangen omringd zijn, is van boven plat en geheel van marmer gebouwd. Er wordt beweerd, dat de toren met opzet scheef gebouwd is; daar echter vele gebouwen in Pisa naar de zeezijde overhellen, is het meer waarschijnlijk, dat de scheefheid haar ontstaan dankt aan verzakking van den bodem. De toren was echter zóó solied gebouwd, dat voor korten tijd, al hing hij vijf Meter uit het lood, er geen enkele scheur in te vinden was.

In den laatsten tijd is dat evenwel veranderd; de toren begint bedenkelijk te scheuren, zóó bedenkelijk, dat men plannen heeft gemaakt om hem af te breken, opdat hij niet onverwacht instort, gelijk de St. Markustoren te Venetië eenige jaren geleden deed.

A. L.

LETTEREN EN TAAL.

VRAGENBUS.

Godsvrucht. — Te of ten. — Gebraden haan. — Tweede ontbijt.

Mr. E. A. F. Th. te D. H. vraagt:

Is het taalkundig te verdedigen, dat men, zooals wijlen de geleerde Van der Palm in zijn werk: „Aanteekeningen op den Bijbel” doet, spreekt van Godvrucht? Is dat mischien om consequent te blijven, omdat men zegt een Godvruchtig en niet Godsvruchtig mensch? Zoodat men in beide woorden de *s* wèl of niet moet gebruiken, en v. d. P. aan het weglaten van die letter de voorkeur meent te moeten geven?

Antw. — „Vrucht” in „Godsvrucht” is *vrees*. (Vergelijk het Duitsche *Gottesfurcht*.) Godsvrucht is dus: vrees Gods, vrees des Heeren. Hier is de *s* dus gewettigd. „Godvruchtig” = Godvreezend, vreezend God; niet van God. Hier zou dus de *s* misplaatst zijn.

Voorts: In zijn werk „Het leven van Jezus” schrijft L. S. P. Meijboom herhaaldelijk: „ten voorschijn,” wat ik nog bij niemand anders aantrof, maar steeds, zooals ik meen, dat het zijn moet, „te voorschijn.” Wat is juist?

Antw. — Wijlen Dr. M. had blijkbaar helderder blik op de Nederlandsche taal dan op het Christelijk geloof. — We hebben in „te voorschijn” een dier vele 3e naamvals-vormen, welke onze taal nog rijk bleef: ten jare, ter ure, enz. Bij enkele dezer is het *teeken* van dien naamval, *n* of *r* verdwenen. Zoo in „te rade” en „te voorschijn.” Soms vindt men *n* en *r* beide: ten doode, ter dood; ten tijde, te dier tijd. Wat Dr. M. schreef is juist, doch in onbruik geraakt.

C. D. te R. vraagt:

Onlangs hoorde ik zeggen: „Hij speelt den gebraden haan;” wat wil dat zeggen en waar komt het van daan?

Antw. — In de Middeleeuwen was het niet ongewoon, dat de aanzienlijken bij een feestmaal een gebraden vogel, een pauw, een haan of anderen sierlijken vogel op tafel lieten brengen, die met al zijn veeren getooid was. Zulk een vogel vormde dan het sieraad van de tafel. „Den gebraden haan spelen” wil dus zeggen: pralen, groot vertoon maken.

Ik lees nu en dan wel eens van een „tweede ontbijt,” waarmee dan bedoeld wordt het „koffiedrinken” om 12 uur 's middags. Is dat een goede uitdrukking?

Antw. — Neen, zeker niet. „Ontbijt” past alleen voor den *eersten* maaltijd, en dien kan men natuurlijk niet voor de tweede maal doen. Toch is het nog beter dan het miselijke „lunch.” Gelukkig keert men weer terug tot het oude, mooie „noenmaal.” — „Noen” is 12 uur des middags.

Mogen we ook spoedig van *déjeuner*, *diner* en *souper* verlost worden, waarvoor we zoo goede Nederlandsche woorden hebben! Waarom volgen *onze* jongelui in den strijd voor *onze* taal niet het voorbeeld van Vlaanderen en Duitschland?

A. J. H.

VAN „ZONNIG EUROPA.”

De jongen, die daar knabbelt aan een maïs-aar is een zoon van het Zuiden, een Italiaansche jongen uit het volk. Hij woont in het land van de maïsvelden. En hij zou ons veel kunnen vertellen van zijn land, dat geheel anders is dan het onze. Hij leeft in het lomder der kastanjeboomen, der cypressen, der vijgeboomen en der olijven. Het Italiaansche landschap bekoort door zijn schoone plantenwereld; de edelste vruchten pronken er in het fijnste groen; de bloemen van het Zuiden kleuren er met ongekende pracht.